

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2022/6731

KARAR NO : 2022/8532

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : ESKİŞEHİR TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 29/06/2021

NUMARASI : 2021/214-2021/517

DAVACI : İSTANBUL AYYANSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
VEK. AV. TARIK ZİYA AYYVAZ

DAVALI : EMRAH YILDIZ

Taraflar arasındaki hakem heyeti kararına itiraz davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın kısmen kabulüne dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalı tarafın eşi Emel Yıldız'ı 23/09/2020 tarihinde 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Gastronomi ve Mutfak Sanatları tezsiz yüksek lisans eğitimi için kayıt ettirdiğini, davalının bu kayıt nedeniyle üniversiteye 9.258,38 TL eğitim ücreti ödemesi yaptığını, sonrasında keyfi sebeplerle imkan tanınan süreden çok sonra kayıt sildirme talebinde bulunduğunu ve bu talebinin süresi geçmiş olduğundan haklı gerekçeyle kabul edilmediğini, davalının hakem heyetine başvurduğunu, hakem heyetince yüzeysel inceleme yapıldığını, tüketicinin talebinin kabul edildiğini, 06/06/2020-23/09/2020 tarihleri arası üniversitenin ön kayıt ve başvuru dönemi olduğunu, bu dönemde kaydını yaptırdığını, sözleşmenin tarafların serbest iradesini içerdiğini, davalı tarafın ön kayıt ve başvuru dönemi içerisinde kaydını yaptırdığını, erken kayıt ayrıcalıklarından faydalanmak istediğini ve erken kayıt ayrıcalıklarının kendisine sağlandığını, kesin kayıtların son gününün 16/10/2020 tarihi olduğunu, bu tarihe kadar kayıt kabul edilmekteyken davalının sırf erken kayıt ayrıcalıklarından faydalanmak için bu tarihten çok daha öncesinde kaydını yaptırdığını, sonraki süreçte davalının kayıt sildirme talebi dilekçesinde; alternatifleri olduğundan, başka üniversitelerden yedek listesinde yer aldığından ve başka bir üniversiteden yüksek lisans programı kazandığı bilgisini aldığından bahisle 27/10/2020 tarihinde kayıt sildirme talebinde bulunduğunu, taraflar arasında imzalanan sözleşme neticesinde davalının da bilgisi dahilindeki eğitim-öğretim dönemi başladıktan sonra kayıt sildirme talebinde bulunulması durumunda öğrenciye ücret iadesi yapılmadığını, davalının ücret iadesi talebine bu şekilde cevap verildiğini, davalıya gerekli bilgilendirmeyi yaptığını, tüketici hakem heyeti tarafından verilen kararın hukuka aykırı olduğunu belirterek Eskişehir İl Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 007020210000064 nolu 22/02/2021 tarihli kararının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, cevap dilekçesi sunmamış ve duruşmalara da katılmamıştır.

Mahkemece, davacı eğitim kurumu tarafından yarıyıl eğitim öğretiminin başladığı, 20/03/2021 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Ücretlerin iadesi" başlıklı 56/3-a bendinde: "Kurumlara yeni kaydolun öğrenci kursiyerlerden: a) Öğrenim ücretini yıllık olarak belirleyen okul önceki eğitim kurumu, ilkokul, ortaokul, özel eğitim okulu, ortaöğretim okullarında ve öğrenci etüt eğitim merkezlerinden öğretim yılı başlamadan ayrılanlara yıllık ücretin yüzde onu dışındaki kısmı iade edilir. Öğretim yılı başladıktan sonra ayrılanlara yıllık ücretin yüzde onu ile öğrenim gördüğü günlere göre hesaplanan miktarın dışındaki kısmı iade edilir. B) Öğrenim ücretini derse saati ücreti olarak belirleyen kurumlarda dönem başlamadan ayrılanlara öğrenim ücretinin yüzde onu ile öğrenim gördüğü ders saati sayısına göre hesaplanan miktarın dışındaki kısmı iade edilir. C) Öğretime başladıktan sonra ayrılan öğrenci veya kursiyerlerden alınacak ücret kurumun öğrenim ücretinden fazla olamaz." düzenlemesinin mevcut olduğu, davalının hizmet alamadığı, ancak yönetmeliğe göre yarıyıl eğitim öğretim dönemi başladığından %10 kesintinin davacıya iadesi gerektiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 15/09/2022 tarihli yazısında; davacı üniversite Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu gereğince kurulmuş, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa tabi kamu tüzel kişiliğine haiz vakıf üniversitesi olup; Yükseköğretim Kanunu gereği değerlendirme yapılması ve hasıl olacak sonuca uygun hüküm tesis edilmesi gerekirken, mahkemece Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğine dayalı olarak yazılı şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, üniversite kaydının silinmesi nedeniyle ödenen ücretin iadesine dair verilen tüketici hakem heyeti kararının iptali istemine ilişkindir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık dava konusu olaya uygulanması gereken mevzuatın belirlenmesi noktasında toplanmaktadır.

Davalının eşini davacı üniversitenin Gastronomi ve Mutfak Sanatları tezsiz yüksek lisans eğitimi için kayıt ettirdiği, davacı üniversitenin ise Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu gereğince kurulan ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa tabi kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf üniversitesi olduğu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu hükümlerinin olaya uygulanması gerektiği, ancak mahkemece Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde olan okullar ile özel eğitim okulları ve öğrenci etüt eğitim merkezleri için uygulanan 56/3-a maddesine göre değerlendirme yapılarak karar verildiği anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, davacı üniversitenin Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu gereğince kurulmuş olan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa tabi kamu tüzel kişiliğine sahip vakıf üniversitesi olduğu gözetilerek, Yükseköğretim Kanunu gereği değerlendirme yapılarak sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 07.11.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2022/6784

KARAR NO : 2022/8533

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : ADANA 3. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 17/11/2021

NUMARASI : 2021/497-2021/933

DAVACI : MİEKO ZİNCİR AKSESUARLARI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
VEK. AV. NAİM TOPÇU

DAVALI : BERK BULUT VEK. AV. YİĞİT ONAT

Taraflar arasındaki hakem heyeti kararına itiraz davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın reddine dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalı yanın N11 internet sitesinden 09.03.2021 tarihinde 1 adet Poco X3 NFC Lite model telefon satın aldığını, ürünün eline ulaşmasından sonra üründen memnun kalmadığından cayma hakkını kullanmak istediğini, ancak bu talebinin reddedildiğini, Çukurova İlçe Tüketici Hakem Heyetine "cayma hakkını kullanma" istemi ile 2021/0873.987 başvuru numarası ile başvurduğunu, tüketici hakem heyetinin 087320210001620 numaralı kararı ile şikayetçi yanın istemini kısmen kabul ettiğini, 3.313,00-TL uyuşmazlık konusu ücretin şirketten alınarak şikayetçi yana verilmesine karar verdiğini, davalı yanın telefon paketini açtığını, telefonun kurulumunu sağladığını ve kullanmaya başladığını, 6 gün boyunca kullandığını, paketi açılmış ve kullanılmaya başlamış elektronik ürünlerde cayma hakkının kullanılamayacağını, kurulumu sağlanmış bir elektronik cihaz için hiç bir sebep göstermeden cayma hakkını kullanmak istemesinin dürüstlük kuralına da aykırı olduğunu, ürünün sıfır olma özelliğini ve tekrar satılabilirlik özelliğini kaybettiğini belirterek 15/06/2021 tarihli 087320210001620 sayılı Çukurova Tüketici Hakem Heyeti kararının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, 11/03/2021 tarihinde teslim aldığı ürünü, ürün yazılımından kaynaklanan teknik arıza dolayısıyla kanuni cayma hakkı süresi içerisinde satıcıya iade ederek cayma hakkını kullandığını, kanunda söz konusu hakkın herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin ve cezaî şart ödemeksizin kullanılabileceğinin hüküm altına alındığını, kanunen tanınan bir hakkın kullanımı dolayısıyla yöneltilen davada hukuki bir isabet olmadığını, 6 günlük kullanımın teknolojik bir ürün bakımından olağan gözden geçirme kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliğinin 15/e maddesinde "Malın tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olması halinde maddi ortamda sunulan kitap, dijital içerik ve bilgisayar sarf malzemelerinin " iade edilemeyeceğinin düzenlendiği, davacının iddiasının yersiz olduğu, davalı tüketicinin hiçbir gerekçe göstermeksizin 6502 sayılı yasanın 48. maddesinin 4. fıkrası ve Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliğinin 9. maddesine göre cayma hakkını kullanıp ürünü davacı satıcıya iade ederek ödediği ücreti iade isteyebileceği gerekçesiyle davanın reddine, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 15/09/2022 tarihli yazısında; mahkemece davacı tarafca davalı yanın telefon paketini açtığı, telefonun kurulumunu sağladığı ve kullanmaya başladığı, 6 gün boyunca kullandığından bahisle iade hakkının kullanılamayacağına ilişkin iddiası ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 48 inci maddesinin dördüncü fıkrasının son cümlesi "Tüketici, cayma hakkı süresi içinde malın mutad kullanımı sebebiyle meydana gelen değişiklik ve bozulmalardan sorumlu değildir" düzenlemesi göz önünde bulundurularak, konusunda uzman bilirkişiden denetime elverişli rapor aldırılıp, iadesi istenen üründe mutad kullanım dışında yıpranma olup olmadığı belirlenerek karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, İnternet sitesi üzerinden mesafeli satış ile alınan cep telefonun 14 günlük cayma hakkı süresinde iade edilmesi nedeniyle bedel iadesine dair verilen tüketici hakem heyeti kararının iptali istemine ilişkindir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık, mesafeli satış sözleşmesinin konusunu oluşturan malın iade edilmesinde mutad kullanımın aşılması nedeniyle malda yıpranmanın olup olmadığının araştırılmasının gerekip gerekmediği noktasında toplanmaktadır.

Mesafeli satış sözleşmeleri 6502 sayılı Kanununun 48/1. Maddesinde "satıcı veya sağlayıcı ile tüketicinin eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın, mal veya hizmetlerin uzaktan pazarlanmasına yönelik olarak oluşturulmuş bir sistem çerçevesinde, taraflar arasında sözleşmenin kurulduğu ana kadar ve kurulduğu an da dâhil olmak üzere uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle kurulan sözleşmelerdir." şeklinde tanımlanmış ve yine aynı kanununun 48/4. Maddesinde "Tüketici, on dört gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin sözleşmeden cayma hakkına sahiptir." düzenlemesi mevcut olmakla birlikte Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliğinin 15. maddesinde cayma hakkına "...a) Fiyatı finansal piyasalardaki dalgalanmalara bağlı olarak değişen ve satıcı veya sağlayıcının kontrolünde olmayan mal veya hizmetlere ilişkin sözleşmeler.

b) Tüketicinin istekleri veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler.

c) Çabuk bozulabilen veya son kullanma tarihi geçebilecek malların teslimine ilişkin sözleşmeler.

ç) Tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olan mallardan; iadesi sağlık ve hijyen açısından uygun olmayanların teslimine ilişkin sözleşmeler.

d) Tesliminden sonra başka ürünlerle karışan ve doğası gereği ayrıştırılması mümkün olmayan mallara ilişkin sözleşmeler.

e) Malın tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olması halinde maddi ortamda sunulan kitap, dijital içerik ve bilgisayar sarf malzemelerine ilişkin sözleşmeler.

f) Abonelik sözleşmesi kapsamında sağlananlar dışında, gazete ve dergi gibi süreli yayınların teslimine ilişkin sözleşmeler.

g) Belirli bir tarihte veya dönemde yapılması gereken, konaklama, eşya taşıma, araba kiralama, yiyecek-içecek tedariki ve eğlence veya dinlenme amacıyla yapılan boş zamanın değerlendirilmesine ilişkin sözleşmeler.

ğ) Elektronik ortamda anında ifa edilen hizmetler veya tüketiciye anında teslim edilen gayrimaddi mallara ilişkin sözleşmeler.

h) Cayma hakkı süresi sona ermeden önce, tüketicinin onayı ile ifasına başlanan hizmetlere ilişkin sözleşmeler." şeklinde istisnalar getirilmiştir. İlgili maddede yer alan "...e) Malın tesliminden sonra ambalaj, bant, mühür, paket gibi koruyucu unsurları açılmış olması halinde maddi ortamda sunulan kitap, dijital içerik ve bilgisayar sarf malzemelerine ilişkin sözleşmeler..." ifadesi kapsamında bilgisayar sarf malzemesi, dijital içerik ve kitap girmekte ve cep telefonunun mesafeli satış sözleşmesine konu olması halinde 14 günlük cayma hakkının istisnasını oluşturmadığı anlaşılmaktadır.

Yine 6502 sayılı Kanunun 48/4. Maddesinin son cümlesinde ve Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliğinin 13/2. maddesinde cayma hakkının kullanılmasında mutut kullanımı aşan bozulmalar halinde tüketicinin sorumlu olacağı düzenlenmiştir.

Somut olayda davalının mesafeli satış sözleşmesi nedeniyle 14 günlük cayma hakkının olduğu, bu süre içinde malı iade ederek cayma hakkını kullandığı, ancak mesafeli satış sözleşmesinin konusunu oluşturan cep telefonuna davalı tarafından sim kartı takılıp, uygulamalar indirilerek cayma hakkı süresi içerisinde 6 gün boyunca kullandığı anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, davalının mesafeli satış sözleşmesinden cayma hakkını kullanması nedeniyle cayma hakkı süresi içerisinde söz konusu cep telefonunu 6 gün boyunca kullanmasının mutut kullanımı aşan kullanım olup olmadığı, mutut kullanımı aşan kullanım söz konusu ise davacı satıcının uğradığı zarardan davalı tüketicinin sorumlu olacağı gözetilerek konusunda uzman bilirkişiden taraf, mahkeme ve Yargıtay denetimine elverişli rapor aldırılıp sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 07.11.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2022/6874

KARAR NO : 2022/8534

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I**

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : BAKIRKÖY 3. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ : 24/11/2021

NUMARASI : 2021/886-2021/1107

DAVACI : İCA İC İÇTAŞ ASTALDI ÜÇÜNCÜ BOĞAZ KÖPRÜSÜ VE
KUZEY MARMARA OTOYOLU YAT. VE İŞL. A.Ş.
VEK. AV. AYŞE ŞEYMA KARAMAN KOL

DAVALI : ULUBETON İNŞ. VE TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
VEK. AV. SERDAR ŞAHİN

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde yetkili icra dairesi tarafından başlatılmış takip olmadığından dava şartı yokluğu nedeniyle davanın reddine dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, işletme hakkına sahip olduğu Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve çevre otoyolundan davalı adına kayıtlı 10 adet ticari aracın ödeme yapmadan geçtiğini, bedeli ödenmeyen geçiş ücretinin tahsili amacıyla Ankara 11. İcra Dairesinin 2018/9790 Esas sayılı dosyasında yapılan icra takibinin haksız itiraz nedeni ile durduğunu belirterek itirazın iptaline, takip konusu alacağın % 20' sinden az olmamak üzere icra inkar tazminatına karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, hesaplarının her zaman aktif ve geçiş ücretlerini karşılayacak yeterlilikte olduğunu, davacının geçiş ücretinin 4 katı tutarındaki miktarı tahsil etmek amacıyla icra takibi başlattığını, davacının iyi niyetli olarak hareket etmediğini, davacı şirketin kendi sistemindeki hatayı araştırıp, bu konuda çözüm üretmeden, banka ile iletişime geçip tahsilatları irdelemeden kusuru olmayan şirketten fahiş gecikme cezaları ile birlikte tahsil etmeye çalıştığını savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davalı borçlunun ikametgahının Avcılar olduğu ve ihlalli geçişten kaynaklanan para cezasına konu eylemin gerçekleştirildiği yerin İstanbul yargı çevresinde olduğu bu durumda, yetkili icra dairesi davalının ikametgahının bulunduğu Bakırköy ya da ihlalli geçişten kaynaklanan para cezasına konu eylemin gerçekleştiği yer olan İstanbul olduğu, davalının Ankara icra dairesinin yetkili olmadığına, yetkili icra dairesinin kendi seçimine göre de İstanbul icra dairesi olduğuna dair icra dairesinin yetkisine yapmış olduğu itirazın usul ve yasaya uygun olduğu, Ankara icra dairesinin yetkili olmadığı ve ortada geçerli bir icra takibi bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 15/09/2022 tarihli yazısında; davacı şirketin takip tarihi itibarıyla ticaret sicil kayıtlarında yer alan adresinin Ankara olduğu ve takip yeri hususunda da tercih hakkını bu yönde kullandığı, yetkiye dair itirazların ancak takip başladığı andaki duruma göre değerlendirilebileceği, öte yandan mahkemenin yetkisinin de icra dairesinin yetkisi ile bağlantılı bulunduğu gözetilip uyumsuzluğun çözümünde Ankara mahkemelerinin yetkili olduğu yönünde karşı yetkisizlik kararı verilmekle dosyanın merci tayinine gönderilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, davalının maliki olduğu aracın davacının işletmekte olduğu otoyoldan ihlali geçişi nedeniyle geçiş ücreti ve ceza bedelinin tahsili için başlatılan takibe itirazın iptali istemine ilişkindir. Taraflar arasındaki uyumsuzluk, icra dairesinin yetkili olup olmadığı ve itirazın iptali davasında mahkemenin yetkisinin icra dairesi ile bağlı olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

İtirazın iptali davasında usulüne uygun olarak başlatılmış ve itirazla durmuş bir takibin varlığı dava şartı olup, 6100 sayılı HMK'nın 115. maddesi uyarınca dava şartının varlığı yargılamanın her aşamasında mahkemece re'sen gözetilmelidir.

İtirazın iptali davasını gören mahkemenin, icra takibinin yapıldığı icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı öncelikle incelemesi gerekir. Mahkemenin yetkisine yönelik bir itirazın var olup olmaması, bu sonuca etkili değildir. Eş söyleyişle, itirazın iptali davasında, mahkemenin yetkisine itiraz edilmiş olsun veya olmasın, mahkeme öncelikle, icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı inceleyerek kesin olarak sonuçlandırmalıdır (HGK'nın 28.03.2001 gün ve 2001/19-267 E. 2001/311 K.; 20.03.2002 gün ve 2002/13-241 E., 2002/208 K.).

Kaldı ki itirazın iptali davasını görme yetkisi, takibin yapıldığı yer mahkemesine aittir. O nedenle, mahkemenin, icra dairesinin yetkisine yönelik itirazı incelemesi doğaldır. Bu yetki itirazının incelenmesi sonucunda, mahkeme, kendisinin yetkili olup olmadığını da belirlemiş olacaktır. (Üstündağ, S: İcra Hukukunun Esasları, İstanbul 1995, 6. Bası, s. 101-102)" (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu' nun 27.11.2013 gün ve 2013/13-372 E., 2013/1606 K. sayılı kararı)

İlamsız bir takipte yetkili icra dairesi de İİK 50. maddesinin yollaması ile HMK genel hükümlerine göre belirlenecektir. HMK'nın 6. maddesine göre genel yetkili icra dairesi, davalı gerçek veya tüzel kişinin takibin yapıldığı tarihteki yerleşim yeri icra dairesidir. Aynı yasanın "sözleşmelerden doğan davalarda yetki" başlıklı 10. maddesinde; sözleşmeden doğan davaların sözleşmenin ifa edileceği yer mahkemesinde de açılacağı hüküm altına alınmış olup, bu sebeple sözleşmeden doğan para borcunun tahsili için başlatılan takipte, sözleşmenin ifa edileceği yer icra dairesi de yetkili kılınmıştır. Takibin konusu sözleşmeden kaynaklı para borcu olduğunda, davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 6098 sayılı TBK 89. maddesine göre, aksi kararlaştırılmadıkça para borçları alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilecektir.

Yetki itirazının incelemesi neticesi mahkeme yetkili olduğuna karar verirse borçlunun icra dairesine yapmış olduğu yetki itirazının reddine karar verilecektir. Mahkeme yapmış olduğu inceleme neticesi takip yapılan icra dairesinin yetkili olmadığına kanaat getirir ise "Yetkili icra dairesinde yapılmış geçerli bir takip olmadığından davanın reddine" karar verecektir. (06.10.2004 tarih E:2004/19-410 K:2004/471 karar sayılı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararı)

Somut olayda, davanın İİK'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davası olduğu, dava konusu borcun para borcu olduğu, davacının icra takibinin yapıldığı tarihte yerleşim yerinin Ankara olduğu, İİK m.50 gereğince yetkili icra dairesinde icra takibine başlandığı, itirazın iptali davasında da yetkili mahkemenin yetkili icra dairesinin bulunduğu yer mahkemesi olan Ankara mahkemeleri olduğu, ancak davanın açıldığı Ankara 2. Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından yetkisizlik kararının verildiği ve dosyanın yetkisizlikle gönderildiği Bakırköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesince de Ankara icra dairesinin yetkili olmadığı ve ortada geçerli bir icra takibi bulunmadığı gerekçesiyle davanın usulden reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

O halde dosyanın yetkisizlikle gönderildiği Bakırköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesince, itirazın iptali davasında öncelikle icra dairesinin yetkisinin belirleneceği, dava konusu borcun para borcu olduğu, takibin açıldığı tarih itibarıyla Ankara icra dairesinin yetkili olduğu değerlendirilerek karşı yetkisizlik kararı verilmekle dosyanın merci tayinine gönderilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisinin usul ve yasaya aykırı olduğu anlaşıldığından Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına bozma talebinin kabulü gerekmektedir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 07.11.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2022/7452

KARAR NO : 2022/8965

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I**

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İZMİR 2. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 27/01/2021

NUMARASI : 2019/527-2021/27

**DAVACI : OTOYOL YATIRIM VE İŞLETME A.Ş.
VEK. AV. MURAT VOLKAN AYTEK**

DAVALI : CEMAL HASAN İSKİN

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde dava konusuz kaldığından karar verilmesine yer olmadığına dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, kendileri tarafından işletilen otoyoldan davalının ihlalli geçiş yaptığını, yasal süresi içinde ödeme yapılmadığından para cezasının da söz konusu olduğunu, ihlalli geçiş ücreti ve para cezasının tahsili için davalı aleyhine takip başlatıldığını, davalı borçlunun haksız ve hukuka aykırı olarak takibe itiraz ettiğini belirterek davalının İzmir 6. İcra Müdürlüğü 2019/9952 Esas sayılı dosyasına yaptığı itirazının iptali ile alacağın yasal faizi ve diğer tüm ferileri ile birlikte tahsili için takibin devamına ve borçlu aleyhine %20 az olmamak üzere icra inkâr tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, geçiş ihlali nedeniyle çıkarılan bedelin hakkaniyet ölçülerini aştığını, icra bedelinin tarafınca ödendiğini, davanın konusuz kaldığını, yargılama giderinin tarafından talep edilmemesinin gerektiğini savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, icra dosyasına ödeme yapıldığı ve davalının kusurunun olmadığı, dava açılmasına sebebiyet vermeyen davalının yargılama giderlerinden sorumlu olmayacağı gerekçesiyle dava konusuz kaldığından karar verilmesine yer olmadığına, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 18/10/2022 tarihli yazısında; mahkemece davanın, dava açıldıktan sonra davalı tarafından yapılan ödeme nedeniyle konusuz kaldığı davalı tarafın davacının dava açmasına neden olduğu, dolayısıyla dava açmakta davacının haklı olduğu göz önünde bulundurularak, davalının yargılama gideri ile vekalet ücretinden sorumlu tutulması gerekirken yazılı şekilde karar verilmesinin de usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, davalının maliki olduğu aracın davacının işletmekte olduğu otoyoldan ihlalli geçişi nedeniyle geçiş ücreti ve ceza bedelinin tahsili için başlatılan takibe itirazın iptali istemine ilişkindir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık dava açıldıktan sonra icra dosyasına ödeme yapılması nedeniyle davanın konusuz kalması durumunda davalının yargılama giderleri ve vekalet ücretinden sorumlu tutulup tutulmayacağı noktasında toplanmaktadır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun “Esastan Sonuçlanmayan Davada Yargılama Gideri” başlıklı 331. maddesinin 1.fıkrasında; davanın konusu kalmaması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkimin, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmedeceği düzenlenmiştir. Bu durumda mahkemenin yargılamaya devam ederek dava açıldığı zaman hangi tarafın haksız olduğunu tespit etmesi ve tutumuyla dava açılmasına sebep olan tarafı yargılama gideri ile mahkum etmesi gerekmektedir.

Bir tarafın, dava açıldığı andaki mevzuata veya içtihat durumuna göre davasında veya savunmasında haklı olup da, dava açıldıktan sonra yürürlüğe giren yeni bir kanun hükmü veya yeni bir içtihadı birleştirme kararı gereğince davada haksız çıkmış olması halinde, yargılama giderlerine mahkum edilemeyeceği kuşkusuzdur.

Burada önemle vurgulanmalıdır ki bir kimseye diğer tarafın dava giderlerinin yükletilmesinin nedeni, o kimsenin diğer tarafın gider yapmasına haksız olarak sebebiyet vermiş olmasıdır. İşte bu nedendir ki dava açıldığı anda haklı durumda bulunan tarafın, yargılama sırasında meydana gelen mevzuat değişikliği sonucu haksız duruma düşmesi halinde yargılama giderlerinden sorumlu tutulması olanaklı değildir. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 18.11.2009 günlü ve 2009/18-421 E.-2009/526 K. sayılı ilamında da aynı ilkeye yer verilmiştir.)

Söz konusu düzenlemeler somut olay özelinde değerlendirildiğinde; davalıya ait aracın geçiş ücreti ödemediğinden davacının işlettiği yoldan geçiş yaptığı, davalının söz konusu geçiş ücretini ve ceza bedellerini henüz ödemediği, 4 katı şeklinde idari para cezası verileceğine dair yasal düzenlemenin yürürlükte olduğu, 09.07.2019 tarihinde icra takibi başlatıldığı, 24.07.2019 tarihinde davalıya ödeme emrinin tebliğ edildiği ve 24.07.2019 tarihinde de davalının icra dosyasına itiraz dilekçesini sunduğu, 19.11.2019 tarihinde davacı tarafından itiraz iptali davasının açıldığı, icra dosyasına davalı tarafından 21.11.2019 tarihinde ödeme yapıldığı, dava açıldıktan sonra takip konusu borcun davalı tarafından ödendiği anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler değerlendirilerek davanın, dava açıldıktan sonra davalı tarafından yapılan ödeme nedeniyle konusuz kaldığı davalı tarafın davacının dava açmasına neden olduğu, dolayısıyla dava açmakta davacının haklı olduğu göz önünde bulundurularak, davalının yargılama gideri ile vekalet ücretinden sorumlu tutulmasına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde davalının yargılama giderleri ve vekalet ücreti bakımından sorumlu tutulmaması yönünde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 28.11.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.